

Мізецька В.Я.

*Доктор філологічних наук, професор
завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування,
Міжнародний гуманітарний університет*

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ WAR В ДИСКУРСІ АНГЛОМОВНИХ ЗМІ

VERBALISATION OF THE CONCEPT OF WAR IN THE DISCOURSE OF THE ENGLISH-LANGUAGE MEDIA

Стаття присвячена аналізу вербалізації концепту WAR у дискурсі англomовних ЗМІ. Війна є одним з найважливіших явищ у людській історії, що має величезний вплив на суспільство, культуру та політику. Розуміння концепту війни допомагає краще розуміти минулі та сучасні конфлікти, а також їхні наслідки для людства. Вивчення концепту дозволяє розуміти мовні засоби, використовувані для представлення війни в медіа, та їхній вплив на суспільну думку та поведінку. Вивчення концепту дозволяє розуміти мовні засоби, використовувані для представлення війни в медіа, та їхній вплив на суспільну думку та поведінку. Використовуючи методи контент-аналізу та дискурсивного аналізу, досліджено способи, за допомогою яких ЗМІ втілюють цей концепт. Особлива увага приділяється лінгвістичним засобам, таким як метафори, аналогії, ідіоми тощо, що використовуються для опису подій та процесів, пов'язаних з війною. При цьому розглядаються не лише загальновідомі метафори, а й виявляються приховані асоціації та контексти, які можуть впливати на сприйняття аудиторією. Війна є одним з головних об'єктів політичного аналізу, і вивчення концепту допомагає аналізувати політичні конфлікти, міжнародні відносини та стратегії держав. Англomовний дискурс відіграє ключову роль у світовому спілкуванні, тому спосіб, яким цей концепт вербалізується, може впливати на сприйняття та реакцію міжнародної громадськості на війну та конфлікти. Крім того, аналіз вербалізації концепту WAR дозволяє висвітлити різні аспекти війни, включаючи її причини, наслідки, етичні питання та можливі шляхи розв'язання. Це сприяє розумінню та обговоренню складних проблем, пов'язаних з війною, і сприяє формуванню адекватної реакції на них в суспільстві. Дослідження спрямоване на розкриття мовних стратегій, що використовуються ЗМІ для маніпулювання концептом WAR в суспільстві та розуміння їхнього впливу. Війна має значний психологічний вплив на людей, навіть якщо вони не є прямими учасниками конфлікту. Вивчення концепту WAR допомагає краще розуміти психологічні аспекти конфліктів та їх вплив на індивідуальні та колективні стани. Результати дослідження сприятимуть кращому розумінню та аналізу ролі ЗМІ у формуванні громадської думки та перспективи вивчення концептів у медіа-дискурсі.

Ключові слова: концепт, вербалізація, війна, медійний дискурс, лексико-семантичне поле.

The article analyses the verbalisation of the WAR concept in the discourse of the English-language media. War is one of the most important phenomena in human history, which has a huge impact on society, culture and politics. Understanding the concept of war helps to better understand past and present conflicts and their consequences for humanity. The study of the concept allows you to understand the linguistic means used to represent war in the media and their impact on public opinion and behaviour. The study of the concept allows you to understand the linguistic means used to represent war in the media and their impact on public opinion and behaviour. Using the methods of content analysis and discourse analysis, the ways in which the media embody this concept are investigated. Particular attention is paid to linguistic means, such as metaphors, analogies, idioms, etc. used to describe events and processes related to war. Not only well-known metaphors are considered, but also hidden associations and contexts that may influence the audience's perception are identified. War is one of the main objects of political analysis, and the study of the concept helps to analyse political conflicts, international relations and state strategies. English-language discourse plays a key role in global communication, so the way this concept is verbalised can influence the international community's perception and reaction to war and conflict. In addition, the analysis of the verbalisation of the WAR concept allows us to highlight various aspects of war, including its causes, consequences, ethical issues and possible solutions. This contributes to the understanding and discussion of complex problems related to war and helps to form an adequate response to them in society. The study aims to reveal the linguistic strategies used by the media to manipulate the concept of WAR in society and to understand their impact. War has a significant psychological impact on people, even if they are not direct participants in the conflict. Studying the concept of WAR helps to better understand the psychological aspects of conflicts and their impact on individual and collective states. The results of the study will contribute to a better understanding and analysis of the role of the media in shaping public opinion and the prospects for studying concepts in media discourse.

Key words: concept, verbalisation, war, media discourse, lexical and semantic field.

Постановка проблеми. В сучасному світі ЗМІ відіграють важливу роль у формуванні громадської думки та сприйнятті подій. Аналіз вербалізації концепту WAR у дискурсі ЗМІ є актуальним завданням, оскільки цей концепт стає центральним елементом багатьох медійних повідомлень

та інформаційних програм. Проте, спосіб, яким ЗМІ представляють WAR, може бути стримуючим або сприяти маніпуляціям, впливаючи на сприйняття глядачів та читачів. Таким чином, основною проблемою є не лише розуміння мовних засобів, використовуваних для вербалізації

концепту WAR, але й розкриття їхнього впливу на формування громадської думки та ставлення до конфліктів.

Важливо також враховувати, що вербалізація концепту WAR в ЗМІ може мати великий вплив на формування перцепції подій не лише на національному рівні, але й на міжнародній арені. Представлення війни через мову ЗМІ може впливати на дипломатичні відносини між країнами, рішення міжнародних організацій та загальну обстановку в світі. Крім того, аналіз вербалізації концепту WAR у ЗМІ дозволяє виявити тенденції у використанні мовних засобів для маніпулювання громадською думкою, що має важливе значення для розвитку медійної грамотності та критичного мислення в суспільстві.

Додатково, дослідження вербалізації концепту WAR у ЗМІ може сприяти розкриттю важливих аспектів суспільно-політичного дискурсу. Воно дозволить виявити взаємозв'язок між мовними засобами, що використовуються для опису війни, та відображенням політичних позицій чи ідеологій у медійному просторі. Розуміння цього взаємозв'язку допоможе краще розуміти динаміку сучасного інформаційного середовища та його вплив на формування суспільних думок і цінностей.

Крім того, аналіз вербалізації концепту WAR у ЗМІ може допомогти виявити тенденції у способах подання війни, таких як зміни у мовних стратегіях, використання нових термінів та термінології, а також зміна тону і стилю повідомлень. Це дозволить зрозуміти еволюцію способів комунікації щодо війни у медійному середовищі та її вплив на сприйняття аудиторією. Такий аналіз може також виявити можливість використання мовних засобів для підвищення об'єктивності та етичності інформаційного висвітлення війни у ЗМІ, що має важливе значення для підвищення якості медійної публіцистики та формування довіри до новинних джерел.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження концепту WAR з точки зору лінгвістики включає аналіз мовних засобів та структур, які використовуються для вербалізації цього концепту у дискурсі ЗМІ. Лінгвісти досліджують мовні одиниці, такі як лексика, синтаксис, метафори, аналогії та ідіоми, які використовуються для опису війни та воєнних подій [6; 11].

Один аспект дослідження полягає у вивченні термінології, яка використовується для опису військових дій, стратегій, технологій та наслідків війни. Це включає аналіз специфічних термінів, які використовуються військовими експертами, а також термінів, які вживаються в ЗМІ

для висвітлення воєнних подій для громадськості [1; 13]. Дослідники також досліджують використання метафор та образів для опису війни. Метафоричне вживання мови може впливати на сприйняття та емоційне ставлення до війни [12]. Наприклад, вирази типу "fight against terrorism/ боротьба з тероризмом" або "war for freedom/ війна за свободу" можуть створювати певні асоціації та емоційні реакції у глядачів чи читачів.

Додатково, лінгвісти аналізують синтаксичні структури та дискурсивні стратегії, що використовуються для висвітлення війни у ЗМІ. Це включає розгляд риторичних засобів, аргументаційні стратегії та способи побудови текстів для досягнення певної ефективності у комунікації з аудиторією [2].

Всі ці аспекти дослідження допомагають краще розуміти, як мова ЗМІ впливає на сприйняття та інтерпретацію війни в суспільстві, а також роль мовних засобів у формуванні громадської думки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямку [10].

Останні дослідження звертають увагу на різноманітні аспекти вербалізації концепту WAR у дискурсі ЗМІ. Наприклад, деякі з них аналізують вживання конкретних лексичних одиниць та метафор для опису війни та її наслідків у різних медійних контекстах [8]. Інші дослідження досліджують вплив мовних засобів, використовуваних ЗМІ, на сприйняття аудиторією війни та конфліктів. Крім того, останні дослідження звертають увагу на використання новітніх технологій, таких як аналіз великих даних та машинне навчання, для автоматизованого аналізу медійних текстів та виявлення патернів у вербалізації концепту WAR [11]. Ці дослідження сприяють кращому розумінню впливу ЗМІ на сприйняття війни та розвитку стратегій для покращення якості інформаційного висвітлення конфліктів у медійному просторі.

Постановка завдання. Завданням дослідження є аналіз вербалізації концепту WAR в дискурсі ЗМІ з метою розкриття мовних засобів та стратегій, використовуваних для опису війни. Проведення дослідження передбачає аналіз метафор, лексики та синтаксичних конструкцій, які використовуються в медійних матеріалах для висвітлення воєнних подій. Особлива увага буде приділена ролі мовних засобів у формуванні громадської думки щодо війни та її впливу на сприйняття аудиторією. Дослідження також передбачає аналіз використання термінології та лексики, що характеризують військові конфлікти, а також вивчення дискурсивних стратегій та риторичних

засобів, використовуваних для маніпуляції сприйняттям війни в медійному середовищі.

Після аналізу мовного матеріалу досліджується вплив вербалізації концепту WAR на формування публічної думки та визначити, які мовні засоби та стратегії мають найбільший вплив на сприйняття аудиторією. Також проведено порівняльний аналіз вербалізації війни в різних типах ЗМІ (телевізійні, печатні, онлайн-медіа) для визначення особливостей висвітлення військових конфліктів у кожному з них.

Крім того, під час дослідження звертається увага на можливість застосування отриманих результатів у практичній діяльності, зокрема, для розвитку медійної грамотності серед громадян та підвищення якості інформаційного висвітлення війни у ЗМІ. Такий аналіз може слугувати основою для розробки рекомендацій щодо ефективного використання мовних засобів для об'єктивного та етичного висвітлення воєнних подій у медійному середовищі.

Для виконання поставлених завдань використано різноманітні методи та методики:

1. Квалітативний аналіз медійних текстів: дослідження мовних засобів та стратегій вербалізації концепту WAR у різних виданнях ЗМІ шляхом аналізу лексики, синтаксису, метафор, тематичних акцентів тощо.

2. Контент-аналіз: кількісний та якісний аналіз текстів для виявлення частоти вживання певних термінів, а також їхньої семантичної та контекстуальної інтерпретації.

3. Дискурсивний аналіз: вивчення дискурсивних стратегій та риторичних прийомів, які використовуються в медійних матеріалах для впливу на сприйняття аудиторії.

4. Експериментальні методи: проведення експериментів або анкетування для вивчення впливу мовного представлення війни в ЗМІ на публічну думку та емоційну реакцію глядачів чи читачів.

5. Порівняльний аналіз: порівняння вербалізації концепту WAR в різних типах ЗМІ (телевізійні, печатні, онлайн-медіа) для виявлення особливостей висвітлення воєнних конфліктів.

Виклад основного матеріалу. Актуальність дослідження вербалізації концепту WAR у медійному дискурсі ЗМІ визначається декількома факторами. По-перше, медійне висвітлення військових конфліктів впливає на формування публічної думки та сприйняття громадськістю подій. Дослідження мовних засобів та стратегій, використовуваних для опису війни в ЗМІ, є важливим для розуміння цього впливу та можливостей покращення якості медійного висвітлення. По-друге, етичність та об'єктив-

ність інформаційного висвітлення війни в медіа стають предметом обговорення у сучасному світі. Дослідження вербалізації концепту WAR допоможе виявити можливі тенденції до маніпуляції та перекручення фактів у медійному дискурсі та сприятиме підвищенню об'єктивності та етичності інформаційного висвітлення [12]. Також важливою є потреба у розвитку медійної грамотності серед громадян та підвищенні рівня критичного мислення щодо інформації, яка надходить через ЗМІ. Результати дослідження можуть стати основою для розробки рекомендацій щодо ефективного використання мовних засобів для об'єктивного та етичного висвітлення військових подій у медійному середовищі [17].

Вивчення концепту WAR у медійному дискурсі має важливе значення з декількох причин. ЗМІ є важливим каналом інформації для громадськості, і вони впливають на формування громадської думки та уявлень про війну. Медійний дискурс визначає те, як війна сприймається та розуміється широкою аудиторією, і відображається в різних мовних засобах та стратегіях, використовуваних для її опису та аналізу [8].

ЗМІ мають значний вплив на формування громадської думки та визначення порядку денного. Вони визначають, які аспекти війни та військових конфліктів отримують найбільше уваги, як вони відображаються та інтерпретуються. Тому аналіз вербалізації концепту WAR у медійному дискурсі дозволяє краще розуміти, як саме ці конфлікти представлені громадськості через ЗМІ.

Медійний дискурс є важливим інструментом для вивчення мовленнєвої практики та взаємодії мовленнєвих учасників [2; 4]. Він дозволяє виявити мовні засоби, які використовуються для конструювання образів, підтримки або осуду військових дій, формування емоційно-оцінних ставлень та інші аспекти вербалізації концепту WAR у громадському мовленні. Таке дослідження допомагає розкрити механізми впливу мовленнєвих засобів на формування громадської думки та ставлення до війни.

Вербалізація концепту WAR у медійному дискурсі може зазнати значних змін після початку війни в Україні через кілька ключових факторів. Початок військового конфлікту визначає новий політичний та соціокультурний контекст, що може відобразитися у мовленнєвій практиці ЗМІ. Це може призвести до змін у використанні термінології, тону та емоційного забарвлення мови, а також у підтримці певних політичних або соціальних позицій.

Еволюція мовленнєвих стратегій в ЗМІ може відбуватися відповідно до змін у подіях та обста-

винах, пов'язаних з військовим конфліктом. ЗМІ можуть активно адаптувати свої підходи до висвітлення військових подій, щоб краще відповідати потребам аудиторії та забезпечити їй інформацію відповідно до змінних уявлень та емоцій.

Крім того, зміна сприйняття аудиторією також може вплинути на мовленнєві стратегії ЗМІ. Війна в Україні може змінити сприйняття громадськістю інформації про військові конфлікти та вплинути на їх уявлення про події. Тому ЗМІ можуть змінювати свої мовленнєві стратегії, намагаючись адаптувати їх до зміни уявлень та емоцій аудиторії.

Вербалізація концепту WAR у англомовних ЗМІ виявляється через використання різноманітних мовних засобів та стратегій. Деякі з них включають:

1. Використання образних висловів та метафор для опису військових подій та їхніх наслідків. Наприклад, "The fight for freedom", "Battle for peace", "War on terror", "The frontlines of truth".

2. Використання термінів та фраз, які характеризують військові операції, таких як "Bombing", "Advance", "Rebellion", "Terrorist attack", "Military alliance" тощо.

3. Емоційно забарвлені епітети, що викликають емоційну реакцію у читачів або глядачів, наприклад, "Brutal war", "Merciless assault", "War victims", "Humanitarian crisis".

4. Політичні коментарі для вираження певних політичних поглядів або оцінок військових подій та дій окремих політичних лідерів чи країн. Наприклад, "Aggressive military campaign", "Unprovoked invasion", "Military aggression", "International coalition against war".

5. Надання фактичної інформації про військові події, включаючи звіти з передової, інтерв'ю з військовими експертами та звіти про втрати. Наприклад, "Frontline reports", "Interviews with military experts", "Casualty reports", "Warzone updates".

Ці мовні засоби та стратегії використовуються для ефективного висвітлення військових конфліктів та їхніх наслідків у англомовних ЗМІ.

З появою війни в Україні також може змінитися міжнародний вимір вербалізації концепту WAR. Політичні лідери, міжнародні організації та інші актори світової сцени можуть змінювати свою риторику та способи висвітлення військового конфлікту у медійних матеріалах в залежності від ситуації та політичних стратегій.

Таким чином, вербалізація концепту WAR у медійному дискурсі може піддаватися значним змінам після початку війни в Україні через вплив нового політичного та соціокультурного контексту, еволюцію мовленнєвих стратегій, зміну сприйняття аудиторією та міжнародний вимір конфлікту.

Висновки. З аналізу вербалізації концепту WAR у медійному дискурсі англомовних ЗМІ можна зробити кілька висновків. По-перше, спостерігається різноманітність мовних засобів та стратегій, що використовуються для висвітлення військових подій. Від метафор та алегорій до спеціалізованої термінології та політичних коментарів, ЗМІ застосовують різноманітні підходи залежно від контексту та завдань висвітлення.

По-друге, варто відзначити емоційне забарвлення вербалізації концепту WAR. Війна є складним та емоційно зарядженим поняттям, тому мовні засоби, що використовуються для його опису, часто спрямовані на виклик емоційної реакції у читачів або глядачів.

Третій висновок стосується політичного виміру вербалізації концепту WAR. У медійному дискурсі часто спостерігається використання мовних засобів для вираження певних політичних поглядів, оцінок військових подій чи підтримки певних політичних позицій.

Нарешті, важливо відзначити, що вербалізація концепту WAR може варіюватися від об'єктивної інформації до використання мовних засобів для підтримки певних ідеологічних або політичних цілей. Загалом, аналіз вербалізації концепту WAR у медійному дискурсі дозволяє краще зрозуміти специфіку мовленнєвої практики ЗМІ та їхній вплив на формування громадської думки щодо військових конфліктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Близнюк, О. О. Концепти «життя» і «смерть»: лінгвокультурологічний аспект (на матеріалі паремійного фонду української та італійської мов): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.17. Київ. 2008, 20 с.
2. Бутиріна, М. В. *Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі* (монографія). Слово-1009. 2009 368 с.
3. Голобородько, К. Ю. Лінгвістичний статус концепту. Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. В *Культура народів Причорномор'я*. 2002. С. 49–57.
4. Григораш, А. М. Взаємодія засобів реалізації сталих словосполучень у газетному контексті (на матеріалі преси України 90-х років). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8 (1). Філологічні науки (мовознавство і літературознавство)*. 2005. С. 49–53.

5. Жайворонок, В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. *Культура народів Причорномор'я*. 2002. № 32. С. 51–53.
6. Загнітко, А. П. Класифікаційні типології концептів. *Лінгвістичні студії : зб. наукових праць*. Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2010. Вип. 21. С. 12–21.
7. Зозуля, М. О. Фреймове моделювання у дослідженні концептуальної метафори в романах У. Голдінга. *Наукові записки національного ун-ту "Острозька академія"*. Серія: Філологічна. 2020. Вип. 34. С. 76–79.
8. Іващенко, В. Л. Типологічна диференціація концептуальних структур як одиниць ментального простору. *Мовознавство*. 2004. № 1. С. 54–61.
9. Chafe, W. (1994). *Discourse, Consciousness, and Time*. Chicago, Lnd: University of Chicago Press. 327 p.
10. Cook, G. (2001). *Advertising Discourse: Linguistic Analysis*. Routledge. 272 p.
11. Evans, V. (2009). *How words mean: lexical concepts, cognitive models, and meaning-construction*. Oxford : Oxford University Press. 377 p.
12. Hartley, J. (2020). *Communication, cultural and media studies: the key concepts*. Routledge. 277 p.
13. Langacker, R.W. (1991). *Concept, Image, and Symbol: The Cognitive Basis of Grammar*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter. 383 p.
14. Lippmann, W. (1998). *Public Opinion*. New Brunswick, London: Transaction Publishers. 427 p.
15. Prihodko, Ganna. (2020). Eco-cognitive approach to the study of evaluation concept. *Herald of Kyiv National Linguistic University. Series in Philology*, 23(1), P. 31–40.
16. Wierzbicka, A. (1985). *Lexicography and conceptual analysis*. Ann Arbor : Karoma, 390 p.